

Asking a Non-Jew

Source 1: ישעיהו
פרק נ"ח

” אִם-תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רַגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפֵצְךָ בַּיּוֹם
 קִדְשִׁי וּקְרָאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לַקְדוֹשׁ יְהוָה מִכְבֵּד וּכְבַדְתּוֹ
 מַעֲשׂוֹת דְרָכֶיךָ מִמְצוֹא חֲפֵצְךָ וּדְבַר דְבַר: אִז תִּתְעַנֵּג עַל-
 יְהוָה וְהִרְבַּבְתִּיךָ עַל-כְּמוֹתַי אֲרִץ וְהִאֲבִלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב
 אֲבִיךָ כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר: ”

מיון דוכנס קניינים

ואינה של ישראל ומסוּם לפני עור לא
 חתן מכסול לא קעבר דבני נח לא
 נלטוו על השביחה אבל גבי רביעה
 ליכא למימר הכי מסוּם דהסם קעבר
 אלפני עור לא חתן מכסול (ויקרא יט)
 לפי שבני נח נלטוו על הרביעה אבל
 על השבה לא נלטוו בני נח ומה
 שאסור לישראל לומר לעובד טכנים
 עשה לי כך וכו' מסוּם ממנוא חפנך
 ודבר דבר (ישעיה נח) דבור אסור:

If thou restrain thy foot be- 13
 cause of the sabbath, from pursuing thy business on my holy
 day; and call the sabbath a delight, the holy day of the LORD
 honourable; and shalt honour it, not doing thy own ways, nor
 pursuing thy own business, nor speaking of vain matters, then 14
 shalt thou delight thyself in the LORD; and I will cause thee
 to ride upon the high places of the earth, and feed thee with
 the heritage of Ya'aqov thy father: for the mouth of the LORD

Source 2: רש"י על
מסכת ע"ז דף ט"ז.

Source 3: גמרא
שבת דף קכ"א

מתני' *נכרי שבא

לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני
 שאין שביתתו עליהן אבל קמן שבא לכבות
 אין שומעין לו מפני ששביתתו עליהן:

טבילה בזמנה מטה: מתני' אין אומרים לו כנס. רבנן גזור על
 *אמירה לנכרי מסוּם שטות: ולא סכנס. אין לריך למחות בידו אלא
 יניחט ויכבה: שאין שביטתו. של נכרי עליהן ישראל איט מוזר על
 שביטתו של נכרי שאיט עבדו:

Source 3: גמרא שבת דף קכ"ב
ותוס' שם

מתני' *נכרי שהרליק

את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל
 ישראל אסור מילא מים להשקות בהמתו
 משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל
 אסור עשה נכרי כבש לירד בו יורד אחריו
 ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן
 גמליאל וקנים שהיו באין כספינה ועשה נכרי
 כבש לירד בו וירדו בו ר"ג וקנים:

ואם בשביל ישראל אסור.
 נראה דאסור לכל ישראל דדוקא בחון
 לתמוס דרבנן אמר בפרק בכל
 מערבין (עירובין דף מ.) זכאין לדין
 (בנה דף כה.) הבא בשביל ישראל זה
 מותר לישראל אחר אבל באיבורא
 דאורייתא כי הבא לא ואתי' דישאל
 המבשל בשבת בשונג יאכל החס לא
 חיישין אי שריח ליה לאטל דילמא אחי
 לבשולי במויד דהא איכא איסור
 סקילה ותמיר עליה אבל בנכרי
 העושה לטורך ישראל אי שריח ליה
 אחי למימר לנכרי לעשות בשבילי ולא
 דמי להא דאמר לעיל* נכרי שבא
 לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה
 והבא אסור כשעושה בשביל ישראל
 דכי אמרינן דנכרי אדעתא דנפשיה
 קא עביד הגי'ו כביבי וכיוצא בו שאין
 ישראל נהגה במעשה הנכרי אבל הבא
 שנוף ישראל נהגה במעשה של נכרי לא
 אמרינן אדעתא דנפשיה קטביד
 הואיל והנכרי מחכוין להגאחו כך
 פירש רביט שמשון הוקן:

Source 5: רמב"ם
הלכות שבת

פרק ששי

- 1 א אָסוּר " לומר לְנוכְרֵי לַעֲשׂוֹת לָנוּ מְלָאכָה בַשַּׁבָּת אִף עַל פִּי שְׂאִינוּ מְצַנֵּה עַל הַשַּׁבָּת; וְאִף עַל פִּי שְׂאֵמֵר לוֹ מִקֶּדֶם: הַשַּׁבָּת; וְאִף עַל פִּי שְׂאִינוּ צָרִיךְ לְאוֹתָהּ מְלָאכָה אֲלֵא לְאַחַר הַשַּׁבָּת. וְדָבָר זֶה אָסוּר מִדְּבָרֵי סוּפְרִים – כְּדִי שֶׁלֹּא תִהְיֶה שַׁבָּת קִלְהָ בְּעֵינֵיהֶם וַיְבוֹאוּ לַעֲשׂוֹת בְּעֶצְמָם.
- 5 ב נִכְרֵי שֶׁעָשָׂה מְלָאכָה מֵעֶצְמוֹ בַשַּׁבָּת, אִם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל עָשָׂה אוֹתָהּ – אָסוּר: לְהַנּוֹת בְּאוֹתָהּ מְלָאכָה עַד מוֹצְאֵי שַׁבָּת וַיִּמְתִּינ' בְּכִדֵי שֶׁתַּעֲשֶׂה, וְהוּא – שֶׁלֹּא " יֵהָא הַדְּבָר בַּפְּרָהֲסִיא עַד שֶׁיִּדְעוּ בּוֹ רַבִּים שֶׁדָּבָר זֶה בְּשִׁבִיל פְּלוּגֵי הוּא נַעֲשֶׂה בַשַּׁבָּת; וְאִם בְּשִׁבִיל עֲצָמוֹ בְּקֶדֶד עָשָׂה מִתְר' לְהַנּוֹת קָה בַשַּׁבָּת.
- 10 ג כִּיִּצְדוּ נִכְרֵי שֶׁהִדְלִיק אֶת הַנֵּר מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ יִשְׂרָאֵל; וְאִם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר: עָשָׂה נִכְרֵי כְּבֶשׂ לִירֵד בּוֹ מִן הַסְּפִינָה – יֵרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל; וְאִם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. מִלֵּא מִים לְהַשְׁקוֹת בְּהֶמְתּוֹ – מִשְׁקָה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל; וְאִם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל – אָסוּר. לְקַט עֲשָׂבִים לְהַצְכִּיל לְבִהְמָתּוֹ – מִנִּים יִשְׂרָאֵל בְּהֶמְתּוֹ " לְאַכֵּל מֵהֶם, וְהוּא – שֶׁלֹּא יֵהָא אוֹתוֹ הַנִּכְרֵי סְבִיר לְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׂמָא יִרְבֵּה בְּמִלְאֲכָתּוֹ בְּשִׁבִילוֹ וְנִמְצָא עוֹשֶׂה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְכֵן כֹּל דְּבָר שְׂאֵפְשֵׁר לְהַרְבּוֹת בּוֹ – לֹא יִהְיֶה בּוֹ בַשַּׁבָּת אֲלֵא-אִם-כֵּן אֵינוֹ מִכִּירוֹ.
- 20 ד אֲבָל דְּבָר שְׂאִין בּוֹ לְהַרְבּוֹת וּלְמַעַט, כְּגוֹן: נֵר " וְכֶבֶשׂ, הוּאִיל וְעָשָׂה בְּשִׁבִיל עֲצָמוֹ נִהְיֶה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל בַּשַּׁבָּת וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא מִכִּירוֹ. נֵר הַדְּלוּק בְּמִסְבָּה בַשַּׁבָּת, אִם רַב יִשְׂרָאֵל אָסוּר: לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, שֶׁהַמְדְּלִיק עַל דְּעַת הַרַב מְדְלִיק; וְאִם רַב נִכְרֵים מִתֵּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ. מְחַצֵּה לְמַחְצֵה-אָסוּר. נִפְלָה דְלָקָה בַשַּׁבָּת וְכֹא נִכְרֵי לְכַבּוֹת – אֵין אוֹמְרִים לוֹ כִּבֵּה וְאֵל תְּכַבֵּה " מִפְּנֵי שְׂאִין שְׁבִיתָתּוֹי עֲלֵינוּ, וְכֵן כֹּל כִּיּוֹצֵא כִּוֵּה.
- 25

רעו דיגי גר שהדליק אינו-יהודי בשבת, ובו ה' סעיפים:

- 1 א "אינו-יהודי (א) שהדליק את הגר בשביל ישראל, (ב) אסור לפל, (ג) *באפלו למי שלא הדלק בשבילו. הגה ואין חלוק בזה (ד) בין קצב לו שגר או לא קצב, (ה) או שעשאו *בקבלנות או בשכירות, והואיל והישראל נהנה ממלאכה עצמה בשבת, אסור בכל ענין (הג"א פ"ק דשבת וכו' בשם ס"מ"ג וסה"ת). **אבל אם הדליקו *לצרכו או לצורך חולה ישראל אפלו *אין בו סכנה, הגה או לצורך (ו) קטנים שהוא בחולה שאין בו סכנה (מרדכי פ"ק דשבת), מתר (ז) לכל ישראל *אין בו סכנה, והוא הדין לעושה מדורה (ט) לצרכו או לצורך חולה. *הייש אוסרים במדורה, משום דגזרינן שמא ירבה (6) (י) בשבילו. הגה מיהו, (יא) אם עשה אינו-יהודי (יב) בבית ישראל (יג) מדעתו, (יד) אין הישראל צריך (ט) לצאת אף-על-פי שנהנה מן הגר או מן המדורה (טו): **ב** ישראל ואינם-יהודים *שהסבו יחד והדליק אינו-יהודי גר, (טו) *אם רב אינם-יהודים מתר להשתמש לאורו, ואם רב ישראל, או אפלו (טז) *מחצה על מחצה, אסור. *אין יש הוכחה (יז) שלצורך (ג) אינו-יהודי מדליקה, כגון שאנו רואים (יח) שהוא משתמש לאורה, (יט) אף-על-פי שרב ישראל, מתר: הגה יש אומר דמתר לומר לאינו-יהודי להדליק לו גר (כ) לסעודת (ד) שבת, משום דסבירא לה דמתר (כא) אמירה לאינו-יהודי אפלו במלאכה גמורה (כב) במקום מצוה (ר"ן ס"פ ר"א דמילה בשם העיסור), שעל-פי זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות לאינו-יהודי להדליק גרות לצורך סעודה, בפרט בסעודת חתונה או מילה, (כג) ואין מוחה בידם. ויש להחמיר במקום (כד) שאין (ה) צורך גדול, (כה) דהא רב הפוסקים חולקים על סברא זו.**
- 15 (כו) וצ"ל לקמן סימן שז ס"ה: ג "אם אומר אדם לעבדו או לשפחתו (כו) לילך עמו והדליקו הגר, אף-על-פי שגם הם (כה) צריכים לו, אין זה לצורך האינו-יהודי, פ"ן שעקר ההליכה בשביל ישראל: הגה ומתר (כט) לומר לאינו-יהודי (ל) לילך עמו לטל גר דלוק (ו) כבר, הואיל ואינו עושה רק טלטול הגר (לא) בעלמא (רבינו ירוחם נ"ב ח"ב והגהות מרדכי פ"ק דשבת והגהות מיימוני פ"ו): **ד** "אם יש גר בבית ישראל וברא אינו-יהודי והדליק גר אחר, (לב) מתר להשתמש לאורו בעוד גר ראשון דולק, (לג) *אבל לאחר שיכבה הראשון אסור להשתמש (ו) לאור השני. *וכן אם נתן שמן בגר הדולק, (לד) מתר להשתמש עד כדי שיכלה השמן שהיה בו כבר, ואחר-כך אסור: הגה (לה) ומתר (לו) למחות באינו-יהודי שבא (לז) להדליק (ס) גר או להוסיף שמן (טו): ה' בפאנצות קרות מתר לאינו-יהודי (לה) לעשות מדורה בשביל הקטנים, (לט) ומתרין הגדולים להתחמם בו. ואפלו בשביל הגדולים (מ) מתר אם (ט) הקר (מא) גדול, (מב) שהפל חולים (מג) אצל הקר; (מד) ולא כאותם שנוהגים התר אף-על-פי (מה) שאין הקר גדול ביום ההוא":

Sources 6-7: שלחן ערוך אורח חיים

הלכות שבת סימן שז שח

כ ישראל שאמר לאינו-יהודי

לעשות לו מלאכה בשבת, מתר לו להנות בה לערב (עב) בכדי (עג) שיעשו: **כא** [*] (עג) אסור לומר לאינו-יהודי (עד) בשבת *הילך בשר זה ובשל אותו לצורך, ואפלו אין מזונותיו עליו: הגה אבל מתר לומר לו לעשות מלאכה לעצמו (הגהות מרדכי פ"ה ורמב"ן פרשת בא אל פרעה): **כב** יכל שבות דרבנן מתר בין השמשות לצורך מצוה, כגון לומר לאינו-יהודי "להדליק לו גר בין השמשות, "או (עה) אם היה טרוד והצורך לעשר בין השמשות": הגה כל דבר שאסור לומר לאינו-יהודי לעשותו בשבת (עו) אסור (עז) לרמוז לו לעשותו, אבל מתר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר שבת (א"ו).

כ (עב) בכדי שיעשו. ולא קדם, (פל) כדי שלא יבוא לומר

לאינו-יהודי לעשות מלאכה בשבת, ואם היה בפרהסיא, שידעו בו רבים שצוה בשביל ישראל, אסור לעולם אפלו עשה האינו-יהודי מעצמו בשבילו (מ"א בשם הרמב"ם), ויבדלמן בסימן שכה סעיף יד, וצ"ל שם מה שכתבנו דעת הט"ו בשם הר"ן בענין זה: **כא** (עג) אסור לומר לאינו-יהודי וכו'. דכ"ן (פג) שאותו דבר שאומר לאינו-יהודי לעשות בשביל עצמו הוא אינו יכול בעצמו לעשות, הוא בכלל אמירה לאינו-יהודי שבות ואסור, (פג) אף-על-פי שאינו מתנהג הישראל כלל במלאכה זו; ואף-על-פי-כן מתר לומר לו לעשות מלאכה לעצמו, כגון שיאמר לו קח בשר שלך ובשל אותו לצורך, וכי האי גוונא, (פד) דכ"ן שלא היה הרבה מעולם של ישראל כלל, והאינו-יהודי עושה אותה גם-כן רק בשביל עצמו, לא גזרו עליו אסור דאמירה לאינו-יהודי: (עד) בשבת. ע"ן באליה רבה שהוכיח מתוספות והרא"ש, דאף בערב-שבת אסור לתן לאינו-יהודי לומר לו שיבשל בשבת לעצמו: **כב** (עה) אם היה טרוד. ע"ן לקמן בסימן שמב במשנה ברורה: (עו) אסור לרמוז וכו'. דגם זה הוא בכלל אמירה לאינו-יהודי, פ"ן שעל-ידי רמיתו עושה בשבת, (פה) והוא הדין שאסור לומר לו בשבת איזה דבר שצ"ב מתוך כך שיעשה מלאכה, (פו) ועל-כן אסור לומר לאינו-יהודי שיקנה חטמו כדי שיבין שסיר הפסח שבראש הגר, (פי) אף כשאומר הרמיה לאינו-יהודי שלא בלשון צויה, כגון שאומר (פח) הגר אינו מאיר גפה, או איני יכול לקרות לאור הגר הזה שיש בו פחם, ושומע האינו-יהודי ומתקנו, שרי, דאין זה בכלל אמירה, ואין לאסר משום שנהנה ממלאכה שעשה האינו-יהודי בשבילו, דאין זה הנאה בל-כף, דגם מקדם היה יכול על-פי הדחק לקרות לאורו (פמ"ג):